

ברכה ליום הולדת 90 לאבא – סבא אורי

(על האמונה בהשגחת האל והכרת הטוב כפי שהיא נלמדת מיוסף ומחג החנוכה).

הפרשות בהן אנו קוראים בימים אלו וישב – מקץ, עוסקות ביוסף בנו של יעקב, הנמכר לעבד במצרים ושם הוא נאשם בעבירה חמורה על אף היותו חף מפשע ומושלך אל הכלא. הפרשת פותחת בסיפור ילדותו של יוסף. יוסף שהיה בן זקונים, בנה הבכור של האישה האהובה רחל, והבן האהוב על אביו מעורר את קנאתם של אָחָיו, בנוסף הוא חולם חלומות גדולה הרומזים על רצונו לשלוט באחיו. וכשהוא מספר את חלומותיו לאחיו הם שונאים אותו על כך. היחסים בין יוסף ואחיו מתדרדרים עד כדי כך שהם רוצים להורגו, וברגע האחרון מחליטים להשאירו בחיים ולמכרו לעבד. יוסף מגיע לביתו של פוטיפר, ובזכות ברכת האל הוא זוכה להצלחה, וכשאדוניו רואה כי "כי ה' איתו וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו" (בראשית ל"ט ג') הוא הופך למנהל ביתו של השר. אך בעקבות עלילה מופרכת שמעלילה עליו אשת פוטיפר הוא נשלח לבית האסורים. (מעצם העובדה שעל אף היותו עבד הוא לא מוצא להורג מיד, ניתן להבין כי גם אדונו השר אינו מאמין לחשדות נגדו, אך בכל זאת הוא נשלח למאסר). גם בבית האסורים יוסף זוכה לברכת האל, "ויהי ה' את יוסף ויט אליו חסד" (בראשית ל"ט כ"א) וגם שם הוא הופך להיות יד ימינו של מנהל בית הכלא. רש"י מתייחס לכך שאדוני יוסף מייחסים את הצלחתו לא ליוסף עצמו אלא לכך שהאל בעזרו ומצוין "ששם שמיים שגור בפיו" משמע שיוסף עצמו הרגיש ב"סיעתא דשמיא" והוא אף נהג לציין תמיד שהצלחתו נובעת מעזרת ה'. ואכן בפרשת יחי כששני שרי פרעה חולמים חלום שמטריד את מנוחתם, יוסף פונה אליהם ואומר "הלא לא-להים פתרונים..." גם בפרשת מקץ כאשר הוא מוזעק לפענח את חלום פרעה, הוא עונה "בלעדי האלהים יענה את שלום פרעה". גם את הרעה שקרתה לו (או מה שנראה היה בשעתו כרעה) הוא מיחס לקב"ה כפי שהוא אומר לאחיו "לא אתם מכרתם אותי הנה, כי האלהים, וישימני אב לפרעה". על אף כל הרע שקרה לו: התנכלות האחים אליו, מכירתו לעבד, והכנסתו למאסר באשמת שווא. יוסף רואה את עזרת האל בחייו ומקפיד לציין זאת ולקדש שם שמיים. חג חנוכה החל השבוע אינו חג מהתורה. הוא חג שקבעו חכמים בעקבות הניסים שנעשו לנו במלחמה של מעטים נגד רבים... **זדים נגד עושי רצון ה'.** וכפי שאנו מציינים ב"על הניסים" קבעו שמונה ימים אלו להודות ולהלל.... גם התפילה הרגילה שאנו אומרים שלוש פעמים ביום מתחילה בשבח ומסתיימת בהודיה. כדי להיות מסוגלים לקיים את "חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה" (ממש באותו אופן) יש לסגל את ההודיה כדרך חיים.

אצל אבא, אם נשאל כל אחד מאתנו, בולטת מידת האמת. ההקפדה הלא מתפשרת על יושר. זה המסר הבולט ביותר, כפי שאני חש, וכפי, כך אני מאמין חשים כולנו. אבל ישנה תכונה נוספת, או בעצם שתי תכונות, שבאו לידי ביטוי גם בדבריו, (בפתיחה, ובביטוי החוזר "זיכני ה'") וכדאי לנו ללמוד מהן. האחת, האמונה בהשגחה פרטית. אצל אבא ל"יהיה טוב" יש תמיד המשך, "יהיה טוב אם נעשה טוב". ובנוסף, בגלל האמונה בהשגחה פרטית, ומאחר ש"כל דעביד רחמנא, לטב עביד" התכונה השנייה, ההודיה – "הכרת הטוב", גם כעת כשקשה יותר לשמוע, ללכת, לראות, השינה לא רציפה, והעייפות מקשה. כמו יוסף שגם כעבד ואף כאסיר, ידע תמיד ש"לא-להים פתרונים", כך גם אבא מרבה להגיד "ה' עוזר לי". כשאנחנו לומדים יחד קורה שישינה הלכה משובשת ויש בה ביטוי מסויים המפריע לאבא, לא אחת קרה שאבא בקשני לחפש ביטוי זה, ומצאנו שזו הפעם היחידה בה הוא מופיע במשנה תורה. אני כמובן מתפעל, אבל אבא אומר "מה אומר לך? הקב"ה עוזר לי", והוא אף מדגיש "אני מרגיש את זה ממש". לא "ה' יעזור" כמו שנוהגים להגיד (בטרוניה) אלא "ה' עוזר". פעמים רבות בתקופה בה אנחנו חיים בסמיכות לאבא ואימא, שמעתי אנשים שואלים לשלומו של אבא, והתשובה האופיינית, ברוך ה', טוב יותר מאתמול, ומחר יהיה טוב יותר...

לא רק לקב"ה אבא מקפיד להודות, גם ל"אמא חנה היקרה" כפי שאבא אומר. העזר כנגדו, שמענו זאת בדבריו. ואני שומע זאת באופן יום יומי, בשיעור בבית הכנסת, בשיחות עם שכנים, ובשיחות טלפון שאני שותף פסיבי להן (בגלל עוצמת המיקרופון), התודה וההערכה הרבה של אבא לאימא אינה נשארת במחשבה בלבד, אלא היא באה לידי ביטוי וגם מכך כדאי ללמוד. בשבתות, אבא נוהג לבקש, ספרו לי משהו טוב, אם תמצאו כתבה טובה בעיתון, משהו משמח, תראו לי. וכשהוא בא לבקר במהלך השבת, "נו, מצאתם משהו טוב?". אני מרגיש שקצת הצלחנו, אביבה ואני, ואני מקווה שגם ילדינו ילמדו, ללמוד מכם לראות את הטוב, ולהודות עליו, ולחפש את הטוב גם כשהחדשות הרגילות ממסכות ומסתירות את הדברים הטובים.

אבא ואימא, זכינו לגור בשכנותכם, ואנו שמחים על כך מאוד. תודה גדולה לאביבה, שבלעדיה זה לא היה קורה. אביבה גם מטפלת בבניה, בשיפוצים, בגינה, וכל מה שמצריך אנשי מקצוע, ב"רגישות ובנחישות" וכמובן בארוחות שבת המשותפות, עם תשומת לב מיוחדת לתפריט*. גם כשאני מוזעק לטפל במקלדת סרבנית, במייל שנעלם, במחשב שמסרב בעקשנות להישמע להוראות, או כל דבר אחר המצריך עזרה, ואף אם זה בשעה שגם את זקוקה לעזרתי, את תמיד מבינה ומעודדת אותי להמשיך. תודה רבה לך על כך.

אני זוכה ללמוד עם אבא רמב"ם, ואפילו זוכה מדי פעם לחדש או לחדד הערה. ואורי לומד עם אבא – סבא חומש, ונהנה מאד. גם אני נהנה כשאני מתבונן מהצד בסבלנות הרבה של אבא ללמד וברצון של אורי ללמוד. אני קצת מתבייש שאני לא מצאתי את הזמן ובעיקר הסבלנות, לעשות זאת עם ילדי. וגם על כך תודה רבה אבא.

אם בתודה עסקינן, אילה – אחרונה חביבה, תודה לך על היוזמה החשיבה הארגון ההפעלה של כל המשפחה, וכל המאמצים שעשית כדי שמפגש זה יתקיים, וכן על ההתגייסות שלך בכל אירוע משפחתי, בו את דואגת שיישארו לנו מזכרות יפות.

אבא ואימא יקרים, בשמי ובשם כל השבט, אני מאחל ומייחל, שתזכו לעוד שנים רבות נעימות וטובות, ושנמשיך ללמוד מכם כיצד להיות בני אדם טובים, וכיצד לחיות כמשפחה, בזוגיות נפלאה שכזו.

אוהבים אתכם מאוד – כל המשפחה, ובמיוחד השכנים.